

ಹಾರಿಬರವ ಹಕ್ಕಿಗಳಿಗೆ ಈ ದೂರವು ಸಾಲೀ ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ ಡೋಡೋ ಎಂಬ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಮಾರಿಷನ್ ದ್ವಿತೀಯ ಬಿಟ್ಟರೆ ತವರೆ ಇಲ್ಲ. ಅದೇ ಸ್ಥಳ, ಅದೇ ಜ್ಯೇಶು. ಆದರೆ ಫೇಲ್ ಮುಗಿದಿತ್ತು. ಇದು ಹಕ್ಕಿ ಆದರೆ ಕಾರಲಾಗದ ಸ್ಥಿತಿ. ಹಿಜಿಯಲು ಬಂದರೆ ಓಡುವ ತಾಕ್ಕು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ನಾವಿಕರು ಬಂದರು. ಹಂಡಿ, ಬೆಕ್ಕು ಕೋತಿಗಳು ಬಂದವು. ಇವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಭೋಜನಾದ್ದು ಡೋಡೋ ಹಕ್ಕಿ. 1681ರಲ್ಲಿ ಅವನ್ನು ಕೊನೆಯು ಬಾರಿಗೆ ಕಂಡ ಪೋಂಟ್‌ಗ್ರಿನ್‌ನೇ ನಾವಿಕರು ರಕ್ಷಣೆಯಾಗಿತ್ತು, ಆದರೆ ಭಕ್ಷಣೆಯಲು ಗುಂಡಿಟ್ಟು ಹೊಂದರು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮುಗಿಯಿತು ಡೋಡೋ ಸಂತತಿಯಿಲ್ಲ.

ನಿಷ್ಪತ್ತಿ ಪಾತ್ರಾಂಶರ್ಥ ಹಿಜಿಯನ್ ಹೆಸರು ಕೇಳಿರಲಾರಿ. ಮುದ್ದುದ್ದ, ಬಂಗಾರದ

ಬಣಿದ ಕಾಡು ಪಾರಿವಾಳ. ಇಡೀ ರಾತ್ರಿ ಪರವತೆ ಶೇಣಯೀ ಅದರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಿಸ್ಸಿಸ್‌ಪ್ರಿಯಿಂದ ಕೆನ್‌ಕಾದವರೆಗೂ ಅದೆಷ್ಟೂ ಬಾರಿ ಹಾರಿದಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಅವಗಳನ್ನು ಬಲಿಕಾಮವುದೇನೂ ಕೆಷ್ವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅತ್ಯ ಕಾಡುನಾತ, ಆವಾಸಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೊಟ್ಟಿತು. ಇತ್ತೆ ಯುರೋಪಿಯನ್ನರು ಆ ಕಡೆ ವಲಸೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಅವರ ನಾಲಗೆ ಚಪಲಕ್ಕೆ ಇವು ಬಲಿಯಾದವು. ಯಾವ ರಸ್ಸೀದೆಂಟ್‌ಗೆ ಹೊದರೂ ಗಿರಾಶಿಗಳು ಈ ಹಕ್ಕಿಯನ್ನೇ ಉಳಿತ್ತೆ ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದರು. 1890ರ ಹಳತ್ತಿಗೆ ಇದರ ಸಂತತಿ ಕ್ಷೇತ್ರಿಸಿತು. 1914ರಲ್ಲಿ ಮೃಗಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನ ಫಲಹೊಡಲಿಲ್ಲ. ಅವು ತಮ್ಮ ಕಂತೆಯನ್ನು ಹೇಳಿಹೊಳ್ಳಿದೆ ಕೊನೆಯುಸಿರಿಳಿದವು.

ಮನುಷ್ಯನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಇಂಥ ಎಷ್ಟೂ ಪಾಪಕ್ಕೆಗಳಿವೆ. ಮನುಷ್ಯ ಎಷ್ಟೇ ಸಂತತಿಗೆ ಏರಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೂ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಕಾಡುವದಿಲ್ಲ. ಇಂದಿಗೂ ಕಂಡು ಮುಚ್ಚಿ ಕಾನೂನು ಬಾಹಿರವಾಗಿ ಹಕ್ಕಿಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಲೆಕ್ಕಿಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ ಅಷ್ಟೇ.

ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನದಿ-ಕಣಿವೆಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲ್ಲಿದೆ, ಕ್ಯಾಫಿ ಹಿಡಿದ, ಬೇಳೆಯ ಅವಲಂಬನೆ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ನೀತಿತು. ಪಶು ಸಂಗೋಪನೆ ಮಾಡಿದ ಮೊದಲಾದಲು ಹಸುವಿನ ಹಾಲು ಕುಡಿದ, ಜೀರ್ಣಸೀಕೊಳ್ಳಿದೆ ಒದ್ದಾಡಿದ. ಅನಂತರ ಹಾಲಿನ ಲ್ಯಾಕ್ಲೋಸನ್‌ನು ಕರಿಸಲು ಲ್ಯಾಕ್ಲೋಸ್ ಎಂಬ ಕ್ಷಿಣಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ. ಸ್ವೇಂಗಾರಿಕೆಗೆ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಾಶ್ನೆ ಬಂತು. ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಪಡಗಿಸಿದ. ಅವು ಇವನ ಗುಲಾಮರಾದವು. ಅವಕ್ಕೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಇಲ್ಲ. ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಪ್ರಾಣವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿದರೂ ಬೇರೆಯದ್ವಿತೀ ಈ ಪ್ರಾಣ ವಿಫಿನ್ನ. ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಸಂಕೆತರ ಬಂದಾಗ, ಬೇರೆ ಪ್ರಾಣಗಳು ತಮ್ಮ ಉಳಿವಿಗಾಗಿ, ರಕ್ಷಣಿಗಾಗಿ ಹೊರಾಡುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಮನುಷ್ಯ ತನ್ನ ಸ್ವಾಧ್ಯ, ಲಾಲಸ್‌ಗಾಗಿ ಹೋರಾಡುತ್ತಾನೆ, ಬೇರೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳಾದರೆ ಬೇರೆ ಕಾಲ ಎಂಬುದೊಂದಿದೆ. ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಸರ್ವಾಂಶತ್ವವೂ ಬೇದೆ ಕಾಲವೇ. ಸಮಯ, ಸಂದರ್ಭಗಳ ಹಂಗಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಈಗ ನಾವ ಧರೆಯಲ್ಲಿ 750 ಕೋಟಿ ಇದ್ದಾವೆ.

ಧರೆ ಎಂದಾಗ ನಾವು 'ಮಾತೆ' ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ನೂರಾರು ವಿಶೇಷಣಗಳಿಂದ ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ.

ಎಂದೂ ಧರೆ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಹೇಗೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ತಲೆಬಿಂಬಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿ ಬರಾಚರ ವಸ್ತುಗಳಿಗೂ ಹುಟ್ಟು-ಸಾವು ಎಂಬುದು ಇರುತ್ತದ್ದಲ್ಲ! ಭಾಮಿಯೂ ಹುಟ್ಟಿತ್ತು 460 ಕೋಟಿ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ, ಸೂರ್ಯ ವಂಶಕ್ಕೆ - ಅಯೋನಿಜೆ ಯಾವ ಸುಮುಹಾರ್ಡಾದಲ್ಲಿ ಭಾಮಿಯಲ್ಲಿ ಜೀವ ಏಡಿಯಿತೋ ಎಂದು ಕಂಡವರಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದಪ್ಪು ಪಳೆಯುಳಿಗೆಗಳನ್ನು ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ತನ್ನ ಒಡಲಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಕೊಂಡಿದೆ. ಭಾಮಿಖಾಲಿನಿಗಳು ಹೇಳಾಕ್ಕಾ ಹೋಂ ಆಗಿ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಬೇಕು, ಜೋಡಿಸಬೇಕು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಟಿಕ್‌ ಟಿಕ್ ಎನ್ದಿದ್ದರೂ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ವಿಕಿರಣ ಸೂಸುವ ವಿನಿಷಣಗಳು ಕ್ಷಯಿಸುವ ಗಿತಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಭಾಮಿಯ ವಯಸ್ಸನ್ನು ಲೆಕ್ಕಾಕಬೇಕು. ಆ ಕೆಲವಸಂಖ್ಯೆಗಳಾಗಲೇ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಲಕ್ಷ ಸಿಕ್ಕಿದೆ.

ಭಾಮಿ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಸಹ್ಯ ಎನ್ನಿಸಬೇಕಾದರೆ ನೂರು ಕೋಟಿ ವರ್ಷಗಳು ಬೇಕಾದವು. ಲಕ್ಷಜನ ಬೇಕು, ನೀರು ಬೇಕು, ಬೆಳಕನ್ನು ಹೀರಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು... ಒಂದೇ ಏರಡೆ... ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಆದರೂ ಅದು ಯಾವ ನಿಜೀವ ರಾಜಾಯನಿಕ ಜೀವತಳೆಯ ಪುಟಿಯಿತೋ

ಡ್ರೆಸೋಸಾರ್‌ಗಳ ಸಾಮೂಹಿಕ ನಿರ್ಗಮನ